* P A R - 0 0 1 - 0 1 4 2 0 2 *

PAR-001-014202 Seat No. ________

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

August / September – 2020

Sanskrit : CCT-05

Gadyakāvya (Old Course)

(१) हर्षचरितम् (उच्छ्वास–५)

(२) दशकुमारचरितम् (उच्छ्वास–८)

(३) कादम्बरी (महाश्वेतावृत्तान्तः)

Faculty Code : 001
Subject Code : 014202

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

१ નીચેનામાંથી કોઈપણ **બે** ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો : **१४**

1 Translate any **two** of the following Passages : **14**

(१) स चक्षुषा बाल्पजलबिन्दुभिर्मुखेन च खञ्जाक्षरैः क्षरद्भिर्युगपदाचचक्षे – देव ! दाहज्वरो महान् इति । तच्चाकर्ण्य सहसा सहस्रधेवास्य हृदयं पफाल । कृताचमनश्च जनवितुरायुष्कामोऽपरिमितमणिकनकरजतजातमात्मपरिबर्हमशेषं ब्राह्मणसादकरोत् । अभुक्त एवोच्चचाल । 'दापय वाजिनः पर्याणम्' इति च पुरः स्थितं शिरःकृपाणं बिभ्राणं बभाण युवानम् । वेपमानहृदयश्च ससंभ्रमप्रधावितपरिवर्धकोपनीतमारुह्य तुरङ्गमेकाक्येव प्राववर्त ।

(२) दृष्ट्वा च प्रथमदुःखसंपातमथ्यमानमतरिाशङ्कित इव भागधेयेभ्यः समभवत् । अन्तकपुरवर्तिनमेव च पितरममन्यत । निराकृत इव चान्तःकरणेन क्षणमासीत् । अवधूतश्च धैर्येण, क्षेत्रीकृतः क्षोभेण, रिक्तीकृतो रत्या, विषयीकृतो विषादेन, पावकमयमिव हृदयमुद्वहन् विषमविषदूषितानीव मुह्यन्तीन्द्रियाणि बिभ्राणः, तमसा रसातलमपि विशेषयन्, शून्यत्वेनाकाशमप्यतिशयानो नाविन्दत कर्तव्यम् । पस्पर्श च हृदयेन भियमुत्तमाङ्गेन च गाम् ।

(३) एवंगते मन्त्रिणि, राजनि च कामवृत्ते, चन्द्रपालितो नामाश्मकेन्द्रा–मात्यस्येन्द्रपालितस्य सूनुः असद्वृत्तः पितृनिर्वासितो नाम भूत्वा, बहुभिश्चारणगणैर्बह्वीभिरनल्पकौशलाभिः शिल्पकारिणीभिरनेकच्छन्नकिंकरैश्च गढपुरुषैः परिवृतोऽभ्येत्य विविधाभिः क्रीडाभिर्विहारभद्रमात्मसादकरोत् । अमुना चैव संक्रमेण राजन्यास्पदमलभत ।

(४) अथ वसन्तभानुवर्माणं नाम वानवास्यं प्रोत्साह्यानन्तवर्मणा व्यग्राह्यत् । तत्परामृष्टराष्ट्रपर्यन्तश्चानन्तवर्मा तमभियोक्तुं बलसमुत्थानमकरोत् । सर्वसामन्तेभ्यश्चाश्मकेन्द्रः प्रागुपेत्यास्य प्रियतरोऽभूत् । अपरेऽपि सामन्ताः सममंसत । गत्वा चाभ्यर्णे नर्मदारोधसि न्यविशन् । तस्मिंश्चावसरे महासामन्तस्य कुन्तलपतेरवन्तिदेवस्यात्मनाटकीयां क्ष्मातलोर्वशीं नाम चन्द्रपालितादिभिरति–प्रशस्तनृत्यकौशलामाहूयानन्तवर्मा नृत्यमद्राक्षीत् ।

२ નીચેનામાંથી કોઈપણ **બે** પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો : **१४**

2 Explain with reference to the context any **two** of the following : **14**

(१) न ह्यल्पपुण्यभाजां वंशमलंकुर्वन्ति भवादृशाः ।

(२) स्तन्येनैव सह त्वया पीतं मे हृदयम् ।

(३) बुद्धिशून्यो हि भूभृदत्युच्छ्रितोऽपि परैरध्यारुह्यमाणमात्मानं न चेतयते ।

(४) असिप्रहार एव हि स मालाप्रहारस्तस्मिञ्जातः ।

૩ हर्षचरितम्નું ઐતિહાસિક કૃતિ તરીકે મહત્વ ચર્ચો. **१४**

3 Discuss the importance of हर्षचरितम् as historical work. **14**

અથવા / OR

૩ બાણની ગદ્યશૈલીની સોદાહરણ ચર્ચા કરો. **१४**

3 Discuss the prose-style of बाण with illustrations. **14**

૪ વિશ્રુતનું પાત્રાલેખન કરો. **१४**

4 Draw the character sketch of विश्रुत. **14**

અથવા / OR

૪ 'दशकुमारचरितम्'માં પ્રતિબિંબિત સામાજિકસ્થિતિનું આલેખન કરો. **१४**

4 Describe the social status reflected in 'दशकुमारचरितम्'. **14**

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ **બે** વિશે ટૂંકનોંધ લખો : **१४**

5 Write short notes on any **two** of the following : **14**

(१) अच्छोदवर्णनम् ।

(२) પુંડરીકનું પાત્ર

(2) Character of पुण्डरीक

(૩) બાણનું જીવન

(3) Life of बाण

(૪) મહાશ્વેતાનું વ્યક્તિત્વ

(4) Personality of महाश्वेता